

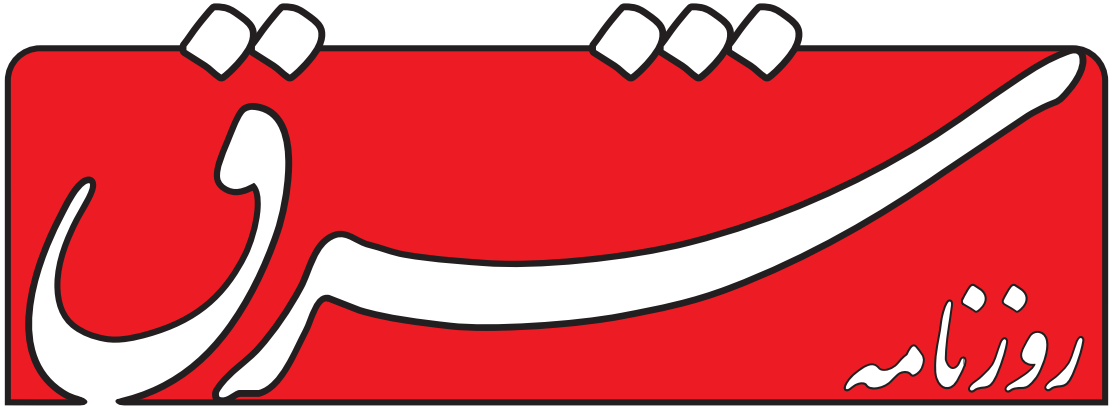

حمزه نوزری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

والرشتاین، جامعه‌شناس معروف قرن بیستم و نظریه‌پرداز حوزه توسعه، از مدل سه‌وجهی برای بیان سطح پیشرفت کشورها استفاده می‌کند. او در مقابل دیدگاه دوگانه توسعه‌یافتگی و توسعه‌نیافتگی که مدعی است کشورها از نظر سطح توسعه در گروه توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته قرار دارند و همچنین نظریه وابستگی که بر دوگانه متروپول-قمر تاکید می‌کند، نظریه مرکز، پیرامون و نیمه‌پیرامون را مطرح کرد تا نشان دهد که توسعه‌یافتگی و پیشرفت فقط صعودی نیست گاهی هم نزولی می‌شود. یعنی کشورهایی که زمانی جزء کشورهای مرکز بودند، با سیاست‌های نادرست به کشورهای نیمه‌پیرامون تبدیل شده‌اند. نظریه والرشتاین نشان می‌دهد که کشورهای پیرامون با اتخاذ سیاست‌های مناسب ابتدا نیمه‌پیرامون می‌شوند و سپس با تثبیت راهبردهای مفید می‌توانند جزء کشورهای مرکز شوند. براین اساس، نمی‌توان کشورها را دوقطبی کرد. می‌توان جایگاه و وضعیت کشورها در المپیک را نیز تا حد زیادی بر همین مبنا تحلیل کرد. چنین دیدگاهی می‌تواند ما را از سطحی‌نگری و دوقطبی‌سازی کشورها شبیه ادعای مجری برنامه ویژه المپیک صداوسیما رها کند. مجری با شور و شوق پس از کسب مدال یکی از ورزشکاران ایرانی این‌گونه سخن گفت که موفقیت کشورها در المپیک نشانه توسعه‌یافتگی است و چون ما بیشتر از عربستان و برخی دیگر از کشورها مدال طلا کسب کرده‌ایم پس ما توسعه‌یافته‌ایم.

اگر نگاهی به جدول توزیع مدال‌های المپیک در روز پایانی ببینیم، متوجه می‌شویم کشورهایی که بیش از ۱۰ مدال طلا کسب کرده‌اند یا در رتبه ۱۰ تا ۱۵ قرار دارند، همگی جزء کشورهای مرکز بر اساس شاخص‌های پیشرفت هستند. کشورهایی که کمتر از پنج مدال طلا یا در مجموع چیزی در حدود ۱۰ تا ۱۵ مدال کسب کرده‌اند در فهرست کشورهای نیمه‌پیرامون تقسیم‌بندی می‌شوند و بقیه کشورها پیرامون هستند (البته موارد استثنائی وجود دارد). تفاوت آشکار ورزشکاران کشورهای مرکز با نیمه‌پیرامون و پیرامون در سخنی است که یکی از مربیان تیم ایران پس از کسب مدال بر زبان آورد و آن هم این بود که ورزشکاران ما از جان و زندگی شان می‌گذرند تا موفق شوند و رؤسای فدراسیون‌ها باید برای بودجه، اعزام ورزشکاران به مسابقات و فراهم‌کردن امکانات بجنگند. در کشورهای پیرامون گاه ستاره‌هایی ظهور می‌کنند و برای کشورشان مدال المپیک کسب می‌کنند اما آنها نیز اغلب در کشورهای مرکز تمرین می‌کنند یا از دارایی شخصی برای آمادگی در مسابقات استفاده می‌کنند. مدال‌آوری در کشورهای نیمه‌پیرامون وابسته به سنت دیرینه ورزشی است که در این کشورها پا گرفته است. کشتی مهم‌ترین رشته مدال‌آور ایران در المپیک جزئی از فرهنگ دیرین ایران است. اما سؤال مهم این است که آیا کشورهای نیمه‌پیرامون و پیرامون می‌توانند وضعیت خود را در مدال‌آوری بهبود ببخشند؟ جواب، با وضعیت فعلی خیر. سال‌هاست که جایگاه و رتبه کشورها در المپیک با تغییرات اندک همین گونه است. رقابت در المپیک برای ورزشکاران کشورهای پیرامون و نیمه‌پیرامون نابرابر است و این نابرابری در حال افزایش است. اما آیا راهی هست که نابرابری در المپیک کاهش پیدا کند؟ یک راه، سرمایه‌گذاری مستقیم کمیته بین‌المللی المپیک و فدراسیون‌های جهانی در کشورهای نیمه‌پیرامون و به ویژه پیرامون است. بخشی از درآمدهای برگزاری مسابقات به‌عنوان مثال، بلیت‌فروشی یا تبلیغات، صرف حمایت از ورزشکاران و زیرساخت‌ها در کشورهای پیرامون شود. دولت‌ها در کشورهای پیرامون قدرت و ثروت کافی برای سرمایه‌گذاری بزرگ در ورزش ندارند. یک راه دیگر دعوت است. کشورهای مرکز با دعوت از ورزشکاران سایر کشورها برای تمرین و مسابقه با قبول هزینه‌های دعوت و حضور می‌توانند نابرابری را کاهش دهند. راه دیگر این است که کشورهای نیمه‌پیرامون با اتخاذ سیاست‌هایی مانند مبارزه با فساد در ورزش در همه سطوح، بهره‌گیری از فناوری در ورزش و از همه مهم‌تر- از طریق در پیش گرفتن راهبرد اغتنام فرصت جایگاه و رتبه‌شان را در المپیک بهتر کنند و نابرابری را کاهش دهند. منظور از اغتنام فرصت پیگیری یک سیاست دقیق و مرحله به مرحله است. توجه جدی و دقیق به ورزش مدارس و دانشگاه‌ها، حرکت به سمت ورزش‌هایی که ورزشکاران با همه سازه‌های بدنی می‌توانند در آنها به رقابت بپردازند مانند دوومیدانی که شامل دوهای سرعت، نیمه‌استقامت، استقامت، پرتاب‌ها و پرش‌هاست و تقریباً همه استایل‌های بدنی می‌توانند شانس خود را انتخاب کنند. این بحث را می‌توان مفضل‌تر ادامه داد.

دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳
۷ صفر ۱۴۴۶
۱۲ آگوست ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۹۰۱
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

یادداشتی از حجت میرزایی
درباره تیم اقتصادی
دولت چهاردهم

در «شرق» امروز می‌خوانید: تقابل برخی بهارستان‌نشینان با کابینه چهاردهم • آیا اعضای کابینه مسعود پزشکیان می‌توانند به وعده‌ها عمل کنند • ماجرای ناسا، ستاره‌ها و اقمار مصنوعی / امیر سیدین

برگزیده‌ها

ظریف تلویحا از دولت
خداحافظی کرد

«شرق» گزینه‌های پیشنهادی برای وزارتخانه‌های اقتصادی را بررسی می‌کند

سکان داران اقتصاد

بایان المپیک با چشم‌انداز کمی تا قسمتی مثبت

اسیر کابوس شماره ۳

روایت «شرق» از یک تعرض جنسی در خیابان‌های شهر و رفتار تویب‌گرانه مراکز بیماری‌های رفتاری تا درهای نیمه‌بسته قانون

ترس
از خیابان‌های شهر

گزارش یک دخترکشی

روایت «شرق» از قتل «آمنه (جانه) چوپانی» به دست پدرش در سلماس با بهانه‌های منتسب به ناموس

نیلوفر حامدی و الهه محمدی از اتهام همکاری با دول خارجی متخاصم تبرئه شدند

رأی دادگاه تجدیدنظر
صادر شد

یادداشت

درباره تیم اقتصادی
دولت چهاردهم

حجت میرزایی

در این یادداشت مقصود من از تیم اقتصادی دولت چهاردهم، رئیس سازمان برنامه و بودجه (که پیش از این تعیین شده) و وزیران شش وزارتخانه بزرگ حوزه اقتصاد یعنی امور اقتصاد و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نفت، صمت، جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی و رئیس کل بانک مرکزی است (که گفته شده در کوتاه‌مدت تغییری نخواهد کرد). روشن است که وزارت نیرو با نقش، کارکرد و مأموریت در سیاست‌گذاری و تأمین آب و انرژی بسیار مهم و تعیین‌کننده است و وزارتخانه‌های میراث فرهنگی و گردشگری و فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در چندوجه کسب‌وکارهای اقتصادی (صنعت گردشگری، صنعت چاپ و نشر، رسانه‌های کاغذی و دیجیتال، صنایع دستی و...) نقشی بی‌بدیل با همکاری و مدارا و نیز تسهیلگری و گره‌گشایی خود دارند. اما در این یادداشت تمرکز من بر همان سازمان‌ها و وزارتخانه‌های خالص اقتصادی است. در دوران رقابت انتخاباتی یکی از نقدهای مکرر رقیبان پزشکیان به او نابرخورداری از گفتمان روشن اقتصادی و تشمت و ناهماهنگی نظری و دیدگاهی در میان مشاوران اقتصادی‌اش بود که در آن زمان به حضور هم‌زمان دکتر عبده‌تیریزی و دکتر میدری در کنار پزشکیان اشاره شد. درباره گفتمان اقتصادی پزشکیان، بارها در مواضع مختلف از جمله در نشست «ضرورت تغییر» (روزنامه شرق سه‌شنبه ۱۰ مرداد) و گفت‌وگو با خبرنگار تلایین سخن گفته‌ام و از تکرار آن پرهیز می‌کنم.

ادامه در صفحه ۵

همه یاران مسعود

یادداشت

مسابقات المپیک پاریس و سرمایه اجتماعی

احسان هوشمند

گرفتند و بر دوش خود دور تشک گردانند تا هم بر وجه پهلوانی ورزش تاکید کنند و هم احترام و منزلت ورزشکار هموطن ایرانی را یادآور شوند. میرزازاده دراین‌باره گفت صباح شریعتی یکی از ورزشکاران باخلاق ایران است و وظیفه خردمان می‌دانستیم که موقع خداحفاظی‌اش از کشتی در کنارش باشیم. هرچند این موضوع باید به صورت جدی آسیب‌شناسی شود که چرا شرایط در کشور به گونه‌ای رقم خورده که برخی از قهرمانان از کشور خارج و با نام دیگر کشورها در مسابقات ورزشی بین‌المللی حاضر می‌شوند. آیا نهادهای مسئول به وظایف خود در برابر قهرمانان ورزشی عمل کرده‌اند؟ خروج ورزشکاران همچون دیگر نخبگان علمی، صنعتی و اقتصادی از ایران هزینه‌های زیادی به کشور تحمیل می‌کند و کشور را از سرمایه خود محروم می‌کند. نباید در برابر این روند پیش از این سکوت کرد و تماشاجی خسارات وارده بر کشور به دلیل مهاجرت ورزشکاران قهرمان بود. در اقدام ارزنده دیگری که در حواشی مسابقه المپیک اثرات بسیار مثبتی بر جای گذاشت، این بود که سعید اسماعیلی، کشتی‌گیر تیم ملی فرنگی کشور که در رقابت‌های المپیک امسال با درخشش خود موفق به کسب مدال طلای بارزش المپیک شد، پس از کسب افتخار قهرمانی المپیک در اقدامی ملی و با منش پهلوانی تصویر قهرمان دیگری را پیش چشم رسانه‌های بین‌المللی و داخلی به رخ کشید و نشان داد که قهرمانی تنها تپا روی تشک نیست که روی می‌دهد.

یادداشت

دوگانه امنیت و صلح

کوروش الماسی

با وجود اینکه دیدگاه‌های گوناگونی درباره تأیید صلاحیت و انتخاب آقای پزشکیان وجود دارد، اما به باور نگارنده، پزشکیان به‌منابه رئیس‌جمهور، حاکی از «درک کاربردی شخصیت‌های متفذ و نهادهای بالادستی از شرایط داخلی، منطقه و جهانی است». در سال‌های اخیر و به‌ویژه بعد از برخی وقایع و خراب‌کاری‌ها، اظهارنظرهای بی‌شماری درباره شبکه نفوذ رژیم صهیونیستی در ایران ارائه شده است. در راستای تدبیر راهکارها و راهبردی کم‌هزینه و کاربردی، نکات کلی و مختصری درباره خنثی‌کردن رفتار آگاهانه، هدفمند و مخرب رژیم صهیونیستی ارائه می‌شود. تبیین این ایده که صلح و ثبات کاربردی‌ترین و کم‌هزینه‌ترین راهکار مقابله با عملکرد و اهداف دشمن رژیم صهیونیستی در قبال ایران است، هدف موجز پیش‌رو است. به عبارتی، ثبات و صلح در روابط خارج و توسعه در داخل، مانند خورشید درخشان برای خفاش شب (رژیم صهیونیستی) است. در راستای درک راهبرد «امنیت از طریق صلح» تبیین کلی و مختصری از مفاهیم امنیت، صلح و ثبات ارائه می‌شود. امنیت؟ به کلی‌ترین و کاربردی‌ترین بیان، مفهوم امنیت معطوف به مجموعه اندیشه‌ها، اهداف، راهکارها، امکانات، رفتار، و... است که وظیفه و هدف حفاظت از یک پدیده یا شرایط را دارند. به عبارتی، امنیت معلول و انسان علت است. به تعبیری کاربردی، حفاظت از انواع امور انسانی و اجتماعی، کارکرد، معنی و وظیفه مجموعه اندیشه‌ها، اهداف و اقدامات امنیتی است. اگر تبیین کلی و مختصر از امنیت را بیفزاییم، آن‌گاه، کارکرد و وظیفه انواع نهادها، کارگزاران و دست‌اندرکاران امور امنیتی؛ صیانت از جان، مال، رفاه، امید، آینده، نشاط و... یکایک شهروندان ایران‌زمین در مقابل انواع تهدیدات داخلی و خارجی است. صلح؟ به تعبیری کاربردی، صلح معطوف به روابط انسان (گروه‌ها، ملت‌ها) است. به عبارتی، صلح نمود رفتار و روابط مبتنی بر تفاهم، همکاری، تعامل، هارمونی و فقدان تنش، خصومت، نزاع و... است. به تعبیری کاربردی، صلح نمود عینی روابط خردمندانه و مدنی انسانی است. روابط خردمندانه به کلی‌ترین و کاربردی‌ترین بیان یعنی تفاهم، مشارکت و همکاری به منظور تحقق منافع فردی و گروهی از طریق تلاش برای تحقق منافع جمعی (ملی). ثبات؟ ثبات برابند وجود «وضعیت صلح‌آمیز» به معنی روابط مبتنی بر تعامل، هارمونی و همکاری میان انسان‌ها، گروه‌ها و ملت‌هاست. اینکه ثبات (داخلی و روابط خارجه) بستر توسعه در همه زمینه‌های اجتماعی است.

انالله وانا الیه راجعون
جناب آقای خلیل شعبانی
درگذشت مادرگرامیمان را تسلیت می‌گوییم. آرزوی صبر و سلامتی برای شما و غفران الهی برای آن عزیز سفرکرده را از ایزد منان خواستاریم.
خانواده جلالی‌فرد

انالله وانا الیه راجعون
جناب آقای علی اصغر شفیعیان
درگذشت پدرگرامی‌تان را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزومندیم.
مهدی رحمانیان، احمد غلامی، علی دهقان، شهاب طباطبایی، سینا رحیم‌پور